Lainsäädäntö ja hallinto/Yrityslainsäädäntö
Markku Rajamäki

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle
LiV@eduskunta.fi

Muistio 1 (2)

15.2.2021

Viite: Liikenne- ja viestintävaliokunnan lausuntopyyntö 3.2.2021, asia E 153 / 2020 vp

Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n lausunto koskien asiaa E 153 / 2020 vp

Kiitämme lausuntomahdollisuudesta koskien keskustelun avausta EU:n tasapainoisesta lähestymistavasta salaukseen sekä toimivaltaisten viranomaisten mahdollisuuksiin saada pääsy salattuun tietoon yksittäistapauksissa toimivaltuuksien puitteissa. Toteamme lausuntonamme seuraavaa:

Asiassa on kyse tasapainosta sinällään legitiimien tavoitteiden ja tarpeiden välillä ja siitä, millaisella teknisellä toteutuksella tasapaino olisi saavutettavissa. Päätöslauselma on sisällöltään melko yleisellä tasolla, mutta voidaan todeta, että se voidaan nähdä jossain määrin ristiriitaisena suhteessa muihin käsittelyssä oleviin EU-tason kyberturvallisuusaloitteisiin. Siinä esitetty tavoite vaikuttaa myös teknisesti erittäin haastavalta.

Suomen tulisi puolustaa vahvaa salausteknologiaa ja sen laajaa käyttöä

Katsomme, että Suomen tulee puolustaa ja edistää vahvan salauksen käyttöä, ei rajoittaa sitä. Tehokkaan rikostorjunnan tarpeisiin vastaaminen on erittäin tärkeää, mutta vahva salaus suojaa yhteiskuntaa ja on arvopohjainen, paljon rikostorjuntaa laajempi kysymys. Sillä on merkitystä mm. infrastruktuurin, demokratian, tietosuojan ja kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi oikeudettomalta tiedustelulta ja rikolliselta toiminnalta. Mitä enemmän viestintään liittyvien tuotteiden turvallisuuteen tehdään heikennyksiä esim. rikostorjunnan ja -tutkinnan nimissä, avataan samalla myös mahdollisuuksia rikollisille etsiä ja hyödyntää näitä rakenteellisia heikkouksia eli paradoksaalisesti keino kääntyy helposti tavoitettaan vastaan. On aivan varmaa, että rikolliset myös käyttävät nämä mahdollisuudet hyväkseen. Viime vuosien kehitys on osoittanut, että myös demokratiakäsitykset Euroopan unionin jäsenmaidenkin välillä ovat eriytyneet ja salaukseen tehtäviä heikennyksiä voitaisiin käyttää myös sellaisten tarkoitusperien ajamiseen, joilla ei ole tekemistä legitiimin rikostutkinnan kanssa ja jotka eivät vastaa suomalaisia arvokäsityksiä.

Salauksen heikentämisen elinkeinopoliittiset ja taloudelliset vaikutukset olisivat huomattavia

Salauksen heikentämiseen liittyvien ratkaisujen elinkeinopoliittiset vaikutukset olisivat negatiivisia ja erittäin merkittäviä. Viestinnän luottamuksellisuudessa on myös pitkälti kyse viestinnän subjektien luottamuksesta viestintätuotteisiin. Jos salaukseen liittyviin tuotteisiin tehtäisiin tarkoituksella heikennyksiä, se väistämättä vaikuttaisi myös koettuun tuotteiden luotettavuus- ja laatumielikuvaan ja helposti laskisi kokemusta viestinnän luottamuksellisuudesta.

Tarpeisiin on vastattu yhteistyöllä ja tiedonvaihdolla, joita voidaan edelleen kehittää

Olemme sinällään samaa mieltä sisäministeriön perusmuistiossa todetuista asioista, kuten tarpeesta etsiä ratkaisuja yhdessä, keinojen perusoikeuspunninnasta ja viranomaisten pääsyoikeuksien tarkkarajaisesta määrittelystä sekä porrastamisesta tutkittavan rikoksen vakavuuden mukaan. Katsomme, että ratkaisuja tulisi hakea panostamalla uusien rikostorjunnan kyvykkyyksien tutkimukseen ja kehittämiseen ilman salauksen vaarantamista. Myös viranomaisten tiedonvaihtoa ja kansainvälisiä yhteistyömahdollisuuksia tulee entisestään parantaa, koska digitaalista maailmaa hyödyntävät rikokset eivät tunne valtioiden rajoja, mutta rikostutkinnassa valtiorajat kuitenkin määrittävät ja rajaavat pitkälti käytettävissä olevia toimivaltuuksia ja keinoja.